

การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ

นำเสนอด้วย : 4 ก.ย. 2552

การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ โดย นายแพทย์ปริญญา สากิยลักษณ์ และคณะฯ

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 20

การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ คือการผ่าตัดใส่หัวใจใหม่ เข้าไปในผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจระยะสุดท้าย เพื่อใช้ทำงานแทนหัวใจเดิม ที่นิยมทำ ในปัจจุบัน คือใช้หัวใจของผู้ที่เสียชีวิตใหม่ๆ นำมาผ่าตัดใส่เข้าไปแทนที่หัวใจเดิมของผู้ป่วยทำสำเร็จเป็นครั้งแรกโดย นายแพทย์คริสเตียน เบอร์นาร์ด (Christian Bernard) ประเทศสาธารณรัฐแพร์ฟิเกาได เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๖๗ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๗๖๙ มีการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจในประเทศไทยเป็นครั้งแรก แต่ในปี ค.ศ. ๑๗๘๕ นายนักบุญเบอร์นาร์ด ได้ผลไม่ดี เพราะขณะนั้นยังไม่มียาคงภูมิคุ้มกันที่ดี จำเป็นต้องใช้ยาพักสเตียรอยด์ ซึ่งมีผลข้างเคียงมาก ผู้ป่วยมักเสียชีวิตจากโรคแทรกซ้อนภายใน ๑-๒ ปี หลังการผ่าตัดการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจจึงพบเช้าไประยะหนึ่ง

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๗๘๐ มีผู้คนพบยาโซโนคลีสปอร์ริน ซึ่งเป็นยาคงภูมิคุ้มกันที่ดี มีผลข้างเคียงน้อย ทำให้การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจได้ผลดีขึ้น จึงมีการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจมากขึ้น ปัจจุบันถือว่าการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ เป็นการรักษาที่เป็นมาตรฐานใหม่ในการทดลอง ปัจจุบัน มีผู้ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจประมาณ ๓,๐๐๐ ราย จากศูนย์การแพทย์ทั่วโลก ประมาณ ๒๐๐ แห่ง

โรคหัวใจที่จำเป็นต้องรักษาด้วยการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ
ได้แก่ โรคกล้ามเนื้อหัวใจโป่งพองโดยไม่ทราบสาเหตุ โรคหลอดเลือดหัวใจตีบหรือโรคลิ่นหัวใจพิการระยะสุดท้าย โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดบางชนิด ผู้ที่จะได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ
เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการพิจารณาตามวิธีอื่นได้แล้ว และสวนมากจะมีชีวิตอยู่ได้ไม่เกิน ๑ ปี ถ้าไม่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด ปกติจะลือกผู้ที่มีอายุไม่เกิน ๖๐ ปี ไม่มีโรคติดเชื้อหรือโรคมะเร็งของอวัยวะต่างๆ ไม่มีโรคความ

ดันโลหิตสูงในปอด ที่สำคัญมีความเข้าใจในขบวนการผ่าตัด และยินดีที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด หัวใจที่จะนำมาใช้ต้องได้จากผู้ที่เสียชีวิตใหม่ๆ โดยอุบัติเหตุหรือโรคทางสมองที่มีการทำลายของแกนสมองจนสมองดูดายแล้ว มีอายุไม่เกิน ๔๕ ปี มีหมูเลือดเดียวกับผู้ป่วย ไม่มีโรคหรือความผิดปกติทางหัวใจ และได้รับอนุญาตจากผู้ดูดาย หรือญาติของผู้ดูดายบริจาคให้

ขั้นตอนการผ่าตัดคือ นำผู้ป่วยสูบลมหายใจห้องผ่าตัด แล้วผ่าตัดเอาหัวใจออกมาแล้วนำไปเก็บเย็นจัด จากนั้นเริ่มผ่าตัดผู้ป่วยที่จะเป็นผู้รับการเปลี่ยนหัวใจ โดยต้องเข้ากับเครื่องหัวใจและปอดเทียมชั่วคราว ตัดเอาหัวใจที่พิการออกแล้ว เอาหัวใจที่ตัดเตรียมไว้ใส่แทน การผ่าตัดชนิดนี้ทำเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ นับถึงปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ป่วยประมาณ ๗๐ คน ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ ผู้ป่วยรายแรกยังมีชีวิตอยู่อย่างแข็งแรง ๗ ปี ภายหลังการผ่าตัด การติดตามระยะยาวปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

ອຸປສ່ຽງສຳຄັງຂອງການຜູ້ຕັດເປີ່ຍໍ່ທັງໃຈກີ່ຄົວ
ມີທັງໃຈບໍລິຈາກໄມ່ເພີ່ງພອກບໍຄວາມຕອງການເຄີຍມືຟູ້ຄຳນວານໄວ້ໃນປີໜຶ່ງ
ນູ້ຈະມືຟູ້ເສີຍຫົວໜ້າໂດຍແກນສມູ້ອັນຕາຍປະມານ ໨໐,໦໦໦ ດອນ ແຕ່ໄດ້ທັງໃຈບໍລິຈາກເພີ່ງຮ້ອຍລະ ၁၀ ເທັນນັ້ນອີກຮ້ອຍລະ ၅၀
ຕອງເສີຍເປົາ ປະກອບກັນມືຟູ້ທີ່ຕອງການທັງໃຈຮ້ອຍເປົ້າຈຳນວນມາກ ຈົນຜູ້ທີ່ຮ້ອມໄດ້ຄື່ງແກກຮົມກອນທີ່ຈະໄດ້ຮັບທັງໃຈ
ຈຶ່ງມີຄວາມພຍາຍາມທີ່ຈະໃຫ້ທັງໃຈເທີ່ມໜີດສາຮັສງເຄຣະຫ
ແຕ່ບັງຈຸບັນກີ່ຍັງໄມ່ມີທັງໃຈເທີ່ມທີ່ໄດ້ພົດທັດຖຸເທີ່ມທັງໃຈທີ່ໄດ້ຈັກຜູ້ຄົງແກກຮົມໄໝ່
ນອກຈາກນັ້ນກີ່ມີການທດລອງໃຫ້ທັງໃຈຈາກສັຕວ ເຊັ່ນ ລົງ ແຕ່ກີ່ຍັງໄມ່ສາມາດແກບໜູ້ຫາເວົ້ອງປົກກິໂຮຍາຕ່ອດ້ານຂອງຮ່າງກາຍໄດ້
ຈຶ່ງຍັງເປັນເພີ່ງຂັ້ນທດລອງເທັນນັ້ນ